

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคและภาวะโภชนาการของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ที่มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นนักเรียนชาย จำนวน 93 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 94 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม

เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการรับประทานของเด็ก ซึ่งกำหนดให้ผู้เลือกตอบได้ 2 ตัวเลือก คือ เชื่อ และไม่เชื่อ โดยให้คะแนนและการประเมินดังนี้

ไม่เชื่อ ข้อความด้านบวกให้ 0 คะแนน ข้อความด้านลบให้ 1 คะแนน

เชื่อ ข้อความด้านบวกให้ 1 คะแนน ข้อความด้านลบให้ 0 คะแนน

การแปลผลความเชื่อในการรับประทานอาหาร แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึงมีความเชื่อที่ น้อยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึงมีความเชื่อที่ น้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00 หมายถึงมีความเชื่อที่ มาก

2. แบบบันทึกการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงของกลุ่มประชากรเพื่อนำไปประเมินภาวะโภชนาการ ด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 5–18 ปี ตามเพศชายหญิง โดยใช้ทั้งน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุและน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเป็นดัชนีวัดภาวะโภชนาการ (กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2543)

3. เครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม

1.1 การหาความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content validity) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปหาความตรงด้านเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของสำนวนภาษา ความชัดเจนในเนื้อหา นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ

1.2 การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (อุเทน ปัญโญ, 2548) ค่าที่คำนวณได้คือ .78

2. เครื่องมือประเมินภาวะโภชนาการ

ความตรงของเครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง โดยเครื่องชั่งน้ำหนักเป็นเครื่องมือที่ได้รับการรับรองจากพาณิชย์จังหวัด ในด้านความเที่ยงตรงและมีการตั้งเครื่องชั่งทุกครั้งหลังจากการชั่งน้ำหนักจากการสุ่มตัวอย่างไปแล้ว 20 คน โดยใช้ค้อนน้ำหนักมาตรฐาน 5 กิโลกรัม และ 10 กิโลกรัม ส่วนเครื่องวัดส่วนสูง ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงด้วยตลับเมตร ซึ่งได้รับการรับรองจากพาณิชย์จังหวัด

การพิทักษ์สิทธิประชากร

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการชี้แจงให้ประชากรเกิดความเข้าใจและทราบถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษารั้งนี้ ได้ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ออมูลต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อประชากรและข้อมูลที่ได้ ผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากร ใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของกลุ่มประชากรโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แครมเมอร์ วี (Cramer's V) โดยมีการแปลผลดังต่อไปนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2548)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.80 ขึ้นไป	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์มากที่สุด
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.60 – 0.79	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์มาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.40 – 0.59	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.20 – 0.39	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์น้อย
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.01 – 0.19	แสดงว่า	มีความสัมพันธ์น้อยมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.00	แสดงว่า	ไม่มีความสัมพันธ์

3. การประเมินภาวะโภชนาการในการศึกษาครั้งนี้ ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมระบบการประเมินภาวะโภชนาการและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ และวิเคราะห์โดยใช้น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ และน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเป็นดัชนีชี้วัดภาวะโภชนาการ (ศักดิ์พรึงคำภู และคณะ, 2549)